

2. místo Hana Rubická

Idealistka každým coulem.

Pan Zajíc a ztracená Júlíe

Júlíe seděla před zrcadlem a upravovala si roztomilé žluté šatičky a mašle, kterými jí maminka ozdobila její dva řídké culíčky. Nebyla vůbec spokojená s jejich modrou barvou, která připomínala nebe, protože ona si přála červené. A ani vlásky neměla tak kučeravé jako ta holčička z časopisu. Vzdala tedy už upravování svého zevnějšku, zašklebila se do zrcadla a rychle cupitala do kuchyně pro odpolední svačinku, kterou již měla nachystanou.

Políčko s potravou jí začalo už červeně blikat, a tak si rychle vzala žlutou limonádu s brčkem i svoji nejoblíbenější obloženou housku se šunkou a paprikou a šla ven. Bylo nádherně. Slunce pražilo, na nebi nebyl ani mrak. Júlíe se chystala usadit na lavičku pod třešní, ale jelikož dostat se na ni byl pro ni manévr ještě obtížný, raději si předem svačinu položila na lavičku. Když se vyškrábala nahoru, začala střídavě skrat brčkem ze skleněné láhve a ukusovat housku a její lehce odulé nožičky v krásných bílých sandálkách se houpaly sem a tam. Júlíe přemýšlela, kam dala Pana Zajíce, kterého od večera neviděla. Pravděpodobně jí ho tatínek zase uklidnil do staré zašlého vrakoviště pro knihy jako vždycky, protože nevěděl, že s ním Júlíe kamarádí. Anebo možná zůstal na stole v jejím pokoji a ona si ho ráno nevšimla. Rozhodně se tam půjde podívat, usmyslela si.

Ale zatím srkala brčkem poslední doušky z orosené lahve limonády, když uslyšela, že ji maminka volá. Než se ovšem stihla zvednout a přijít, byla už maminka u ní.

„Snědla jsi všechno, srdíčko?“ zeptala se vlídně.

„Ne,“ řekla a ukázala poslední kousek housky, co držela v malé ruce.

Maminka se zatvářila ustaraně. „Ukaž mi ručičku,“ řekla.

Júlíe natáhla levou ruku, aby jí ukázala téměř plné zelené políčko u obrázku mrkve.

Maminka se spokojeně usmála, vzala zbytek nedojedené housky, pohladila své holčičce symbolicky jeden culíček a pro jistotu ještě dodala: „Večer půjdeš brzy spát.“ Pak se podívala na své předloktí, které měla Júlíe moc ráda, i když dříve měla raději to pravé, s vlaštovkami, a prohlásila, že musí na záchod.

Júlíe byla zase sama a zase se těšila, až bude velká jako maminka, aby si mohla oba Humeграфy na obou rukou také tak hezky vyzdobit vytetovanými květinami a ptáčky, a vyměnit barvy, které zobrazují procenta biologických potřeb a mozkových procesů.

Zatím ale čekala, až jí bude za deset dní šest a až jí nainstalují do pravé ruky Humeграф s mozkovými procesy a ona konečně nastoupí do školy. A pak už nebude muset mít u všech políček na levém předloktí obrázky - lahvičku, mrkev, nočník a postýlku a bude tam mít napsáno slovy – pití, jídlo, močový měchýř a spánek. Prostě bude už skoro jako dospěláci, a to ji moc těšilo.

Když zase zůstala na dvorku sama, rozhodla se najít Pana Zajíce. Samotnou ji to totiž venku nebavilo. Mnoho se kvůli své samotě natrápila, v okolí totiž nebyly skoro žádné děti, jen pár protivných kluků, a sourozence také neměla.

Rodiče jí mnohokrát vysvětlovali, že další dítě už mít nesmí, že ona sama už je malý zázrak, protože dostat povolení na miminko nebylo vůbec jednoduché. Na světě už je jednoduše lidí moc.

Júlii to nepřipadalo spravedlivé, protože babička má tři sestry a i v televizi slyšela, že existují celé rodiny, kde má někdo i pět sourozenců. Jenomže Júlíe netušila, že se zákony za poslední roky výrazně změnily a kolonie takzvaných Domorodců odmítají instalaci Humeграфů do kůže i aktivaci čipu na zátylek a žijí mimo společnost na farmách okolo čipových hranic.

Júlíe našla Pana Zajíce ve svém pokoji, přesně jak předpokládala. Vzala užmoulanou hračku a běžela zase ven. Asi hodinu si hrála s Panem Zajícem v zahradě, vysvětlovala mu, co se bude dít ve škole, přesně jak jí to popisoval tatínek, a pak se rozhodla, že půjde k potoku. Mohla tam už chodit sama, jen se nesměla koupat.

Vzala si s sebou hebkou deku, aby se mohli s Panem Zajícem posadit na trávu, ale ještě než vyrazili, tak si došla na záchod, protože políčko jí už svítilo oranžově.

Vzpomněla si, jak jí babička vyprávěla o chodu celého světa předtím, než jim zavedly Humeграфy, kdy všichni chodili na záchod, když cítili, že se jim chce. Júlii vůbec nešlo do hlavy, jak to mohli ti lidé dřív poznat. Představovala si, jak se třeba někdo počůral ve škole nebo v obchodě, protože zapomněl, že si má hlídat čůrání, a taky tu ostudu, kterou potom musel mít. Vždycky, když jí babička nebo dědeček vyprávěli o svém mládí, byla ráda, že Humeграф i čip má a nemusí číhat nebo čekat na nějaký pocit.

Blížili se s Panem Zajícem k potoku a Júlíe už z dálky viděla, že u něj nebudou sami. Petr a Martin ze sousedství se tam honili a strašně u toho pištěli. Byli stejně staří jako Júlíe, ale ona je nemohla vystát, připadali jí hloupí.

Přesto si nechtěla nechat svůj výlet s Panem Zajícem zkazit, a tak došla k potoku, suše oba chlapce pozdravila a rozprostřela deku na trávu prosetou oblázky.

Kluci rozdovádění horkým sluncem a vzájemným pošťuchováním si z Júlíe začali utahovat, protože zaujatě mluvila na Pana Zajíce.

Júlíe seděla nehnutě a jen ujišťovala zaječí ucho, že ona ho má ráda a jich dvou si nemá vůbec všimát.

Kluci ještě chvíli s posměšky kroužili kolem Júlíe, ale pak Petr, rozzlobený její chladností, Pana Zajíce zvedl z deky a hodil do potoka.

Júlíe se prudce vymrštila a začala křičet a rozběhla se k potoku. Pan Zajíc, který měl nemilosrdnou rychlostí plout po hladině do vedlejší vesnice, se zasekl na protějším břehu o pár větviček. Proto se Júlíe rozhodla, že poplave za ním. Zapomněla ve vteřině na všechny příkazy a zákazy rodičů i prarodičů a dokonce i vypnout Humeграф. Nemohla nechat Pana Zajíce samotného.

Chlapci naproti tomu raději utekli, báli se, že by mohl někdo přijít a vyhubovat jim.

Júlíe vlezla do studeného potoka a v levé ruce jí cuklo. Neměla čas ruku vynořit, proud jí táhl a ona měla co dělat, aby se udržela na nožičkách. Potok naštěstí nebyl moc široký a vůbec ne hluboký, takže na druhý břeh přešla bez úhony a nakonec měla Pana Zajíce pevně v rukou.

Vyškrábala se na břeh, z nosu jí kapala voda, stejně jako z šatiček, a v botičkách jí čvachtalo. Rozhodla se proto dojít k mostu, který byl pár minut od místa, kde stála zmáčená jako vodník, aby se nemusela brodit zpátky.

Vítězoslavně vyždímala Pana Zajíce a nesla ho v dlaních.

Když se chtěla podívat, kolik je hodin, zjistila, že jí Humeграф zkratoval. Najednou neměla na ruce nic, jenom bledou kůži, na které neviděla žádné hodnoty. Připadlo jí to vtipné, takové ruce viděla jen ve starých filmech a na starých fotografiích, nemohla se na ně vynadávat a chtěla se u toho.

Po chvíli se zarazila a zamrazilo ji v zádech. Podívala se na svůj kotník a nebyl tam. Raději zkontrolovala i ten druhý, i když věděla, že na něm nic být nemá, ale také neviděla nic. Ztratila přenosný čip, který jí měli odebrat a instalovat do zátýlku společně se zapojením pravého Humeграфu. Ztratila ho už jednou na výletě, ale to byla s rodiči a ti ji pak odvezli na stanici.

Teď byla sama. Nikdo nevěděl, kde je a ona nevěděla, co dělat se svým tělem. Nechtěla se počůrat ani umřít žízni. Dostala strach, a tak připadala do kroku.

Skoro běžela. A najednou si připadala jako v pohádce, kterou jí četla maminka před spaním. Připadala si jako princezna, která utekla z domova, aby našla prince svých snů. Zapomněla na strach.

Najednou ucítila jemnou křeč v břiše. Takovou malou a nenapadnou. Ne jako když byla nemocná, ale nepřipadala jí úplně neznámá. Zastavila se, aby se mohla více soustředit. Na mysl se jí najednou prodrala ta houska, co měla k svačině, ale nechápala proč.

Raději tedy pokračovala v cestě, chtěla si dál představovat, že jde najít prince, i přesto, že se jí houska stále drala na mysl. Pak se k ní připadal i špenát, co měli včera k večeři. Júlie byla zmatená. Na jídlo myslet nechtěla, chtěla být princezna.

Už došla k mostu a pomalu ho přecházela. Kuře ze střeďečního oběda měla pořád v hlavě, ale Júlie s blížícím se domovem se snažila myslet jen na to, jak mamince vysvětlí, že se Pan Zajíc topil. Věděla, že to nebude lehké.

Konečně ale už došla k plotu, u kterého stála maminka.

„Júlie!“ vykřikla. „Kde jsi byla a proč jsi mokrá?!“

Júlie se usmála. „Maminko, já mám hlad!“

3. místo Tereza Vlčková, 19 let

Jsem devatenáctiletá studentka oktávy gymnázia v Příbrami.

Zajímám se o psaní jako svůj koníček i budoucí povolání a mezi moje zájmy patří čtení, hlavně literatury dvacátého století.

Bolestná touha

Byl to jeden z těch krámků, které na první pohled budily štitivou nedůvěru, nutkavý pocit, který vás nutil přidršet si tašku blíž u těla a s nakrčeným nosem projít co nejrychleji okolo, nebo se možná trochu snažit nahlédnout dovnitř a podívat se, jestli je obchod vevnitř stejně ošklivý, nebo ještě horší než zvenku. Sklo výlohy bylo matné a zapatlané letitými nánosy mastné pouliční špíny. Vlevo dole byla zubatá díra překrytá vetchými novinami z předminulého roku, kdy byl obchod opuštěn předchozím majitelem. Vnitřek výlohy byl ošuntělý, zašedlý a prázdný, až na plastový poutač s tmavě červenými písmeny, které mohly vyprávět o rudé socialistické éře, která už dávno minula. Cedula hlásala jedno velké slovo: Směnárna – a pod tím menší nápis: směňujeme vše. Náhodnému kolemjdoucímu by na tom malém, bezvýznamném slovíčku, jakým tady bylo slovo vše, nepřišlo nic zvláštního; každý je přešel s letným vědomím, že se to dá na takovém obchodě čekat. Pokud jste ale věděli víc, ležely na tom jediném slovíčku stovky významů.

Malá, sotva plnoletá dívka se záplavou tmavých vlasů schovaných pod šátkem a kabátem, stanula před obchodem jednoho deštivého listopadového odpoledne. Její tmavě růžový kabátek zářil v šedi ulice jako první jarní květina mezi prasklinami prošlapaného chodníku. Vlasy jí lemovaly oblíčky v měkkých vlnách a zakrývaly jí bledé tváře. Než se dotkla madla dveří, zhluboka se nadechla pootevřenými ústy. Dotkla se vlhkého kovu a zatlačila. Prosklené dveře se otevřely a ven se vyvalil závan měkkého tepla, které ostře kontrastovalo s lezavým chladem venku. Uvnitř to bylo cítit, ne vyloženě nepříjemně, směsicí vyškrtaných sirek a dohořívajících svíček. Místnost byla malá a šerá, vymalovaná tmavou barvou. Naproti vchodu stály police s knihami a roztodivnými lahvičkami, u kraje potom stálo starodávne vyšetřovací lehátko bez krepového papíru nebo deky. Jeho kolečka byla zabrzděná a jedno se vychovalo do strany, jako kdyby chtělo odtud pryč.

Naproti lehátku stál dřevěný stůl s křeslem, ve kterém seděl vysoký muž s černými vlasy a tmavým strništěm. Přes svá rozložitá ramena působil velmi hubeně, a když se postavil, aby přivítal nově příchozí, byla jeho výška ještě majestátnější a vzezření elegantnější. Velkýma očima, které vystupovaly z lebky jako reflektory, přejel dívku od hlavy k patě. Pak se usmál.

„Vítej,“ řekl a jeho tvář se změnila mírným, ale přesto potěšeným úsměvem. „Co si přejesh směnit?“

Dívka ztěžka polkla a dodala si odvahy, než promluvila: „Chci...“ odkašlala si, jen rychle, jako kdyby musela ta slova postrčit ven, „chci rovné zuby.“

Muž se usmál o něco šířeji, až téměř vše. „Ach tak,“ udělal zamyšleně, „aha. Už to vidím. Ano. Ano.“ S těmito slovy se přiblížil, obešel stůl a došel až k dívce. Ta svírala ucho své kabelky a nejspíše přešlápla, když se muž zastavil přímo před ní, upíraje na ni své znepokojivě těkající bystré oči.

„Řekni mi, co bys za to všechno dala?“ začal, aniž by z dívky spustil oči. V místnosti bylo šero a ona nedokázala určit, kde – a jestli vůbec – má zornice, jak moc tmavé byly jeho oči. „Dala bys za něj... ledvinu? Oko? Ruku? Vaječník?“

Dívka sklonila hlavu, odvrátila pohled. Když zhlédla, jeho oči byly pořád namířené na její tvář jako jehličky. „Ano, ano, ano,“ zašeptala.

Nadzdvihl jedno obočí ve výrazu zaujetí. „Cítím, jak moc po tom toužíš. Tohle nebude laciné.“ Dívka znovu sklopila pohled, aby se vyhnula tomu jeho, nepohnutému. „Řekni mi, proč ti na tom tak záleží?“

Sevřela jedno zápěstí druhou rukou. „Podívejte se na mě,“ zamumlala, hledíc všude jinde, jen ne na jeho tvář. „Na první pohled na mě není nic špatné, jenom tohle.“ Mávla rukou ke své tváři. „To kvůli těm zubům, to kvůli nim mi v životě nic nevychází. Kvůli němu jsem ještě nepoznala muže ani lásku, kvůli nim se bojím být jen setkat s novými lidmi.“

Její oči zamrkaly potlačovanými slzami, slzami, které prolévala celé roky. Muž přistoupil ještě o něco blíž a zhluboka vdechl s přimhouřenými očima. „Cítím to,“ prohodil téměř nezúčastněně, „cítím tvoje trápení.“ Otevřel oči dokořán. „Ale jsi si jistá, že za to můžou jenom tvoje zuby?“

Dívčina ruka sevřela lem kabátku, jako kdyby si chtěla zakrýt nejcitlivější místo přímo uprostřed hrudi. „Jen se na mě podívejte! Já... kvůli nim jsem ošklivá! Kvůli nim mě nikdo nikdy nemůže milovat, kvůli nim se nemůžu nikomu líbit! Copak vám to nepřijde odporné? Nemůžu s tím nic dělat! Nemám peníze a už ani čas!“

Cítil její bolest a vztek, pramenili z hloubi jejího nitra jako horký pramen, probublávali jí mezi nádechy a prosakovali mezi slovy. Byla to husí kůže na jejích pažích, bylo to bolestné štípnutí pláče někde mezi očima a nosem, které tolikrát musela potlačovat po prohození poznámce, byl to palčivý, horký vztek při pohledu na svou vlastní tvář v zrcadle.

„Opravdu ti na tom hodně záleží,“ poznamenal muž znovu. „Ale jsi si jistá, že by tvoje... společenské trápení nezlepšila spíš nějaká úprava povahy? Nechtěla bys být víc společenská za cenu pozbytí radosti ze samoty? Víc charismatická za cenu, že ztratíš své přátele? Víc přátelská, za cenu že ztratíš schopnost být empatická?“

Zavrtěla rozhodně hlavou, nemusela se rozmyšlet. „Jsou to moje zuby!“ zopakovala rozhodně. „Ničí mi život. Nikdo si nedovede představit, jak moc to bolí, když vidím pohledy všech těch lidí!“ vyhrkla rozhořčeně.

Zasmál se její paličatosti. „Cítil jsem už tolik lidské bolesti, že ta tvá mi ani nepřipadá výjimečná. Ale dobrá, dobrá. Tak mi tedy sama řekni, co všechno bys byla ochotna za ně dát? Ruku, nohu? Nebo někoho blízkého?“ Znovu se naklonil a vdechl. „Cítím, že miluješ svoje rodiče jako nikoho na světě.“

„Nemám nikoho jiného, koho bych mohla milovat.“

„Ano. Cítím totéž. Rodiče ne, ty nedáš,“ mumlal si téměř sám pro sebe. Pak se trochu pozastavil, zamyslel. „Říká se, že Bůh miluje všechny svoje ovečky stejně a že je stvořil k obrazu svému, tudíž jsou všechny dokonalé. To ale není pravda, vid?“

Odrfkl. Jako kdyby ještě potřeboval ujištění. „Ne,“ zasmála se hoře skrz sevřené zuby. „Všiml jste si, jak někteří lidé nemají nic, co by potřebovali změnit? Že jsou nedokonalí a zároveň dokonalí? Že jim bylo přáno daleko víc? A pak jsou tady lidé jako já.“ Znovu si odrfkl,